

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/68/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118206740
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118206740.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v spore žalobcu: MINIHOTOVOST, SE, so sídlom Příkop 843/4, Zábřdovice, 602 00 Brno, Česká republika, IČO: 043 55 211, právne zastúpeného JUDr. Katarína Hegedüšová, advokát, so sídlom Majerníkova 3479/3A, Bratislava, IČO: 42 185 190, proti žalovanej: U. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX, XXX XX O., o zaplatenie 330 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 10Csp/111/2018-63 zo dňa 26. februára 2019, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok vo výroku o lehote na plnenie a vo výroku o trovách konania.

Žalovaná n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania a žalobcovi sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 330 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 350 eur od 29.8.2015 do 18.1.2016 a s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 330 eur od 19.1.2016 do zaplatenia a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobca m á nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 92 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne posúdil okrem iného ustanovením § 2 písm. a), e) zákona č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase vzniku zmluvného vzťahu (ďalej len „zákon č. 266/2005 Z.z.“), § 1 odsek 2, odsek 3 písm. l), § 2 písm. a), c), § 9 odsek 1 a 2, § 11 odsek 1, § 24 odsek 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase vzniku zmluvného vzťahu (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), § 52 odsek 1 až 4, § 53 odsek 1, 2 a 5, § 53a odsek 1, § 54 odsek 1a 2, § 100, § 101, § 517 odsek 1 a 2, § 544 odsek 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 3 odsek 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 255, § 257, § 262 odsek 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, (ďalej len „C.s.p.“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z výpisu z obchodného registra vyplýva, že žalobca je univerzálnym právnym nástupcom spoločnosti MINIHOTOVOSTĚ, a.s., IČO: 35 852 453, ktorej pôvodná právna forma bola spoločnosť s ručením obmedzeným. Dňa 24.07.2015 uzavrel právny predchodca žalobcu so žalovanou zmluvu o úvere č. XXXXXX prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli zmluvné podmienky, na základe ktorej poskytol žalovanej pôžičku vo výške 350 eur na bankový účet žalovanej. V zmluve žalobca a žalovaná dojednali celkovú dlžnú čiastku vo výške 450 eur. Celkové náklady boli tvorené odplatou vo výške 100 eur. RPMN bola dojednaná vo výške 2430,96 %, priemerná hodnota RPMN podľa zmluvy predstavovala 20,63 %, lehota splatnosti celkovej čiastky 28 dní odo dňa poskytnutia úveru. Žalovaná sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť v dohodnutej lehote splatnosti. Z bodu 18 všeobecných podmienok poskytnutia úveru vyplýva, že právnym následkom omeškania dlžníka je povinnosť uhradiť zmluvnú pokutu dojednanú ako paušálnu náhradu nákladov spojenú s upomienkou vo výške 3 eur za každú upomienku. Upomienka môže mať formu e-mailu, sms alebo písomnú formu. Úver vo výške 350 eur bol poskytnutý žalovanej dňa 24.07.2015, pričom žalovaná dňa 18.01.2016 uhradila sumu 20 eur. Žalovaná v súčasnosti poberá starobný dôchodok vo výške 319,90 eura. Zároveň je aj od 01.01.2019 zamestnaná v spoločnosti Déantús Projects s.r.o. na dohodu o pracovnej činnosti. Právny vzťah strán sporu súd prvej inštancie posúdil ako spotrebiteľský. Napriek skutočnosti, že pôžička alebo úver poskytnutý na dobu kratšiu než sú tri mesiace (§ 1 ods. 3 písm. l) zákona č. 129/2010 Z.z.) nie je spotrebiteľským úverom, je potrebné právneho predchodcu žalobcu považovať za iného veriteľa, nakoľko spĺňa všetky podmienky v zmysle § 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z. Na základe uvedeného je potrebné zmluvu o úvere a jej náležitosti posúdiť podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Medzi týmito náležitosťami je pod písm. i/ uvedená úroková sadzba. V zmluve o úvere si žalobca uplatňuje nárok na zaplatenie odplaty stanovenej pevnou sumou a to vo výške 100 eur. Táto bola stanovená za obdobie od poskytnutia úveru do splatnosti, teda za obdobie 28 dní. V zmluve je síce uvedená odplata (vo svojej podstate úrok), avšak absentuje úroková sadzba, a preto sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Na základe uvedeného je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi iba istinu vo výške 330 eur (po odrátaní 20 eur, ktoré preukázateľne uhradila). Vzhľadom na to, že žalobca si predmetnou žalobou uplatnil len zaplatenie sumy 330 eur (bez odplaty), súd žalobe o zaplatenia 330 eur vyhovel. Námitku premlčania vznesenú žalovanou, súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodnú. Z vykonaného dokazovania je totiž zrejme, že právny predchodca žalobcu a žalovaná uzatvorili dňa 24.07.2015 zmluvu o úvere, na základe ktorej jej bol v ten istý deň vyplatený úver vo výške 350 eur. Žalovaná sa so splnením svojej povinnosti dostala do omeškania deň nasledujúci po uplynutí 28. dňa od poskytnutia úveru. Jej dlh sa teda stal splatným dňa 21.08.2015. Všeobecná trojročná premlčacia lehota plyní odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Nakoľko zročnosť, a teda aj vymáhateľnosť pohľadávky nastala jej splatnosťou, teda dňa 21.08.2015, všeobecná trojročná premlčacia doba uplynula až dňa 22.08.2018. Žalobca však svoj nárok uplatnil na súde už 14.06.2018, teda preukázateľne v premlčacej dobe. Rovnako sa nie je možné stotožniť s tvrdením žalobkyne o potrebe započítania poplatkov za predĺženie do úveru. Dôkazné bremeno na preukázanie uvedeného tvrdenia bolo na strane žalovanej. Táto však dôkazné bremeno v tomto smere neuniesla. Naopak nebolo sporným, že žalovaná mala okrem úveru, ktorý je predmetom sporu, u žalobcu aj ďalšie 3 úvery, ktoré už splatila. Pokiaľ došlo k predĺžovaniu splatnosti pri týchto úverových zmluvách, súd uvádza, že tieto nie sú predmetom sporu, preto sa nimi nemôže ani zaoberať. Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu charakterizovanú žalobcom ako paušálna náhrada nákladov spojených s upomienkou vo výške 3 eura za každú upomienku, dospel súd k záveru, že dojednanie o zmluvnej pokute v čl. 18 všeobecných obchodných podmienok žalobcu je neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve, pretože je objektívne spôsobilé spôsobiť značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd pri právnom posúdení tohto dojednania vychádzal z toho, že ide o dojednanie, ktoré je obsahom spotrebiteľskej zmluvy a ktoré je vopred pripravené veriteľom a inkorporované do všetkých spotrebiteľských zmlúv uzatváraných v čase platnosti všeobecných obchodných podmienok so všetkými dlžníkmi. Nejde teda o individuálne dojednané ustanovenie. Takýto spôsob dojednania umožňuje veriteľovi v podstate ľubovoľne navyšovať výšku svojej pohľadávky proti spotrebiteľovi tým, že mu bude posilať neobmedzené množstvo upomienok (v prípade, ak ich zašle e-mailom, nebude mať s nimi žiadne podstatné náklady) a za každú si môže uplatniť zmluvnú pokutu vo výške 3 eur. To súd vyhodnotil ako neprijateľné. Spotrebiteľ si už v čase uzavretia zmluvy musí byť vedomý, akú najvyššiu sankciu bude povinný zaplatiť v prípade porušenia svojej povinnosti. Paušálna výška poplatku za upomienku bez transparentného výpočtu skutočných nákladov preto zapadá do definície neprijateľných zmluvných podmienok (v rozpore s ratio legis zákona a z dôvodu neurčitosti a nedostatočnej transparentnosti). Ak je zmluvná pokuta dojednaná tak, že jej výška závisí v podstate výlučne na vôli veriteľa (na tom, koľko sa rozhodne odoslať upomienok, pričom ich najvyšší možný

počet obmedzený nie je), ide o dojednanie spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktoré je v súlade s § 53 ods. 5 OZ neplatné. Navyiac je tiež potrebné poukázať na skutočnosť, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal zaslanie predmetných 4 upomienok. So zreteľom na uvedené súd zamietol žalobu v tej časti, v ktorej sa žalobca domáhal priznania zmluvnej pokuty vo výške 12 eur. Z prisúdenej istiny 330 eur súd priznal úroky z omeškania, na ktoré má žalobca nárok s poukazom na § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaná bola preukázateľne v omeškaní najneskôr od 22.08.2015, keďže si ho žalobca uplatnil až od 29.08.2015 a súd je rozsahom jeho žalobného návrhu viazaný, priznal mu ročný úrok z omeškania vo výške 5,05 % zo sumy 350 eur až od 29.08.2015 do 18.01.2016 a následne vo výške 5,05 % zo sumy 330 eur od 19.01.2016 do zaplatenia. Pokiaľ ide o žiadosť žalovanej o povolenie splatenia dlhu v 10-eurových splátkach, súd sa ňou nemohol zaoberať so zreteľom na to, že bola súdu doručená až dňa 04.03.2019, teda po pojednávaní, na ktorom došlo k vyhláseniu rozsudku, ktorého vyhlásením je súd viazaný.

4. Proti výroku o lehote na plnenie podala včas odvolanie žalovaná. Vo svojom podaní žiadala o povolenie platenia dlhu v splátkach vo výške 10 eur mesačne, vždy k 25. v mesiaci. Zároveň žiadala o odpustenie trov konania vo výške 50 %.

5. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

7. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

8. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia a k odvolacím námietkam uvádza nasledovné:

9. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom bola uzatvorená zmluva o úvere č. XXXXXX dňa 24.7.2015 prostriedkom diaľkovej komunikácie, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 350,- eur, ktorý sa zaviazala splatiť v celkovej výške 450 eur do 28 dní. Priemerná hodnota RPMN 20,63 %, ročná % miera nákladov vo výške 2430,96 %. Do podania žaloby žalovaná uhradila iba 20,- eur a to dňa 18.1.2016, (č.l. 35). Veriteľom boli zaslané 4 upomienky o omeškaní so splátkou úveru v súlade s dohodnutými podmienkami s nákladmi spojenými so zaslaním upomienky každá vo výške 3 eura, spolu 12 eur. Dňa 4.3.2019 bolo doručené súdu prvej inštancie písomné vyjadrenie sa k žalobe žalovanej, v ktorom žiadala, aby súd prvej inštancie rozhodol o platení dlhu vo forme mesačných splátok vo výške 10 eur mesačne, vždy k 25. dňu v mesiaci. Zároveň žiadala o odpustenie úrokov z omeškania a oslobodenie od platenia trov konania.

10. Odvolací súd na úvod uvádza, že súd prvej inštancie postupoval správne pokiaľ právny vzťah založený na diaľku zmluvou o úvere medzi žalovanou a žalobcom vyhodnotil ako vzťah spotrebiteľský. Spotrebiteľský charakter sporu nebol žalovaným v konečnom dôsledku spochybnený.

11. Súd prvej inštancie nedisponoval žiadosťou žalovanej o povolení splátok rovnako ani nedisponoval relevantnými tvrdeniami a dôkazmi žalovanej, ktoré by boli podkladom pre osvedčenie jej príjmov a výdavkov na účely rozhodnutia povolením splátok.

12. „Ak je súd toho názoru, že je na mieste v prerokovávanom prípade určiť na plnenie lehotu dlhšiu alebo stanoviť plnenie v splátkach, musí byť takéto rozhodnutie podložené zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré presvedčivo odôvodňujú záver súdu vzhľadom na povahu prerokovávanej veci, priznanému nároku a osobným pomerom účastníkov. Uvedené obdobie platí aj vo vzťahu k rozhodovaniu odvolacieho súdu v prípadoch, ak zmeňuje výrok o povolení plnenia v splátkach alebo výrok, ktorým bola uložená dlhšia lehota na plnenie rozsudkom súdu prvého stupňa.“ Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 14/08-58 zo dňa 6.mája 2008

13. Pri určovaní výšky splátok je potrebné prihliadnúť na príjmy a výdavky, resp. majetkové pomery žalovaného, na výšku priznaného plnenia, ale aj na hľadisko ochrany žalobcu, teda, či zdržaním v plnení súdom ustanovenej povinnosti nebudú nad primeranú mieru dotknuté záujmy oprávneného.

14. Žalovaná svoje tvrdenia uvedené v podanom odvolaní o jej nepriaznivej situácii ani v odvolacom konaní nijako neosvedčila. Preto na jej tvrdenia o nepriaznivej finančnej situácii nemohol odvolací súd prihliadnúť.

15. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že z obsahu spisu nevyplývajú skutočnosti, ktoré by viedli k záveru, že žalovaná dostatočne osvedčila svoje príjmy a výdavky na účely rozhodnutia o povolení splátok.

16. Rozhodnutie súdu musí byť spravodlivé a nemôže výrazne zvýhodňovať jednu zo strán na úkor druhej. Žalovaná, ktorá si neplnila svoje povinnosti zo zmluvy, priznaním splátok po 10 eur mesačne opätovne by získala možnosť splácať úver, pri splácaní ktorého porušila svoje povinnosti vyplývajúce jej zo zmluvy, pričom pri určení mesačnej splátky vo výške 10 eur by žalovaná splácala iba istinu skoro 3 roky. Odvolací súd poukazuje aj na to že žalovaná od podania žaloby 14.júna 2018 doposiaľ neuskutočnila ani jednu úhradu.

17. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobe vyhovel. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces. (Pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.11.2010, sp. zn. 5 Cdo 218/2010, uznesenie Ústavného súdu SR z 08.06.2006, I. ÚS 188/06)

18. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd v zmysle ustanovenia § 387 C.s.p. rozsudok vo výroku o lehote na plnenie a výrok o trovách konania potvrdil ako vecne správny.

19. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 odsek 1 C.s.p. v spojení s § 255 odsek 1 C.s.p. tak, že žalovaná nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania a žalobcovi sa ich nárok nepriznáva.

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).